

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 20. listopada 1893.

Štev. 32.

Slovenci in občna volilna pravica.

Vsaka stvar ima svojo solčno in svojo senčno stran, in tako je tudi z občno volilno pravico. Tista nam zna v nekterih krajih škodovati, v mnogo več volilnih okrajih pa nam bi gotovo koristila. Zato se nam ne dopade, da se je slovenski poslanec grof Hohenwart tako oestro po robu postavil zoper občno volilno pravico, kakor jo je predlagala vlada. On zna iz državnega, konservativnega stališča morda prav imeti, kajti gotovo je, da bi občna volilna pravica naredila velik prevrat v državi, da bi bolj v ozadje stopile stare zgodovinske pravice in zgodovinski spomini (tradicije), in da bi si več veljave pridobile pravice in želje sedaj živečega ljudstva; ravno tako gotovo je pa tudi, da se razširjanje volilne pravice za dolgo časa ne bo dalo zabraniti, ker delavci to preglasno tirjajo, in jim je zdaj vlada sama s svojim predlogom podkurila te želje. Kar je pa neizogibno, temu se moder državnik ne sme upirati; najboljša pomoč zoper pretč hudournik je nasprotno ta, da se mu že naprej izkoplje taka struga, da škoda ne napravi. Mi Slovenci pa nemamo uzroka, da bi se v svojo škodo žrtvovali za državne ozire, ker se tudi država ne briga dosti za naše potrebe, in si moramo vse, kar potrebujemo, ali sami ustanoviti, ali pa vladi z veliko težavo in silo iz rok iztrgati. Mi moramo v prvi vrsti gledati na svojo lastno korist; kar vlada od nas potrebuje, nam itak ne pusti v rokah, naj že damo radi ali neradi.

Če pogledamo po naših spodnje-štajerskih mestih in trgih, vidimo v njih večinoma gospodovati Nemce, čeravno je večina prebivalstva slovenska. To pride pa od tod, ker so Nemci in nemškutarji premožnejši, nižje delavno slovensko ljudstvo pa nima volilne pravice. Nemškim gospodarjem se pridružijo še uradniki in odločujejo pri volitvah. Ko bi pa volili vsi možki, zgubi se med njimi število uradnikov in hišnih posestnikov; odločevala bi množica, za katero bi se potegovali Slovenci in socijalni demokrati. Mi smo pri tem na boljem, ker naši delavci, hlapci in dninarji še malo kaj vejo o socijalnem demokrizmu ter se bodo dali pridobiti za slovensko narodno stranko, nemški delavci so pa, kar ni popolnoma odvisnih oženjenih siromakov, skoro vsi so-

cijalisti in ne bodo nikdar glasovali z nemškimi liberalci. Ker so socijalisti razširjeni le bolj v večih mestih, je gotovo, da bi Slovenci pri državnozbornskih volitvah zmagali v Celjski skupini, morda pa tudi v Mariborski. — Če pogledamo mesta in trge na Goriškem, vidimo isto prikazen. Razloček med laškimi in slovenskimi glasovi je že zdaj nezaten, pri občni volilni pravici bi se pa zasukal Slovincem na korist, in potem ne bo več voljen z nemškimi liberalci zvezani grof Franc Coronini (ne zameniti z grofom Alfredom Coroninjem), ampak kandidat, kterelega bomo Slovenci postavili. V isterskih mestih znajo zmagati Hrvatje. V Trstu so razmere sicer drugačne, pa tudi tam bodo namesto dveh nastale tri stranke: laška, slovenska in socijalistična, in lahko, da bodo Slovenci odločevali, na katero stran se nagne zmaga. Ako bi prav tu ali tam zmagala socijalistična stranka, ne bo nam v škodo, ampak le našim nasprotnikom, Nemcem in Lahom. V državnem zboru nam socijalisti v narodnem oziru ne morejo nič škodovati, ker jih bo komaj kakih 20, koristili nam bodo pa prvič s tem, kar bodo našim nasprotnikom poslanskih sedežev vzeli in jih s tem oslabili, drugič pa s tem, ker bodo brzdali nemško narodno prenapetost, saj zmirom pravijo, da ne nasprotujejo enakopravnosti vseh narodov. Kar zadene slednjič volitve na deželi, se nam naših hlapcev za zdaj še ni bati. Oni so večidel verni možje in se bodo dali pridobiti za našo stranko. Prej da se med nje zatrosijo socijalistični nauki, bo še dolgo trpelo. Le v takih krajih, kjer imajo nemški liberalci fužine, tovarne ali rudokope, nam bo občna volilna pravica v škodo. Pa tudi tam bodo socijalni demokrati gotovo svoje mreže razpeli in se liberalcem nasproti postavili, tako da se bo slovenska stranka ložeje gibala, ker bodo liberalci s socijalisti dovolj opraviti imeli. Vendar pa je treba na to delati, da Slovenci večja podjetja v svoje roke dobimo. Ker v gospodarstvu vrlo napredujemo, je dosti upanja, da se nam ta želja kedaj uresniči. Zato smo mi za občno volilno pravico.

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Iz fare Dev. Mar. pri Prevaljah 20 kron; Matija

Prosekar, župan Kotmaroveški (globa, naložena mu zaradi slovenskega uradovanja, katero je pa dobil vrnjeno vsled rekurza do ministerstva) 2 kroni. Dva bivša župana na Blatu pri Pliberku 2 kroni; Miha Keršič, trgovec Podkloštrm, 4 kroni; Valentin Goričnik v Glinjah 1 krono; Valentin Šumah, župnik v Šmihelu nad Pliberkom, 10 kron. Skupaj 39 kron. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Opozarjamo na ustanovni zbor pevskega društva „Gorotan“, ki bo v sredo 22. listopada. (Glej vabilo na zadnji strani.)

Iz Celovca. (Čudne reči.) O neki prigodbi, ki zadeva više uradne osebe ter spodnje Rožane močno zanima, smo ustmeno že davno govoriti čuli, pa nismo hoteli o tem nič pisati, ker se neradi zaletavamo v više uradnike, tudi v take ne, ki so nam odločni nasprotniki. Ker je pa ta zadeva že po drugih listih v javnost prišla, tudi mi ne moremo čisto molčati, ker mora stvar vendar nas bolj zanimati, kakor časnike drugih dežel; tudi bi se utegnili reči, da zanemarjamo svojo časnikarsko dolžnost, ako take stvari zamolčimo. — Vso to zadevo je na dan spravil Ljubljanski „Slovenski Narod“, in sicer tako, kakor se je v resnici godilo; njegovo poročilo pa je posnela tudi Beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“, torej vendar mislimo, da bo tudi nam dovoljeno o stvari spregovoriti, tembolj, ker se je vse godilo v slovenskem delu Korotana. So namreč uradniki, ki se svojim predpostavljanim radi prikupijo z namenom, da bi po priporočilu takih zlezli na višja in boljša mesta, in med te spada menda tudi Celovski c. kr. okrajni glavar g. baron Mac Nevin. On si je v glavo vtepel, da se mora g. deželnemu predsedniku spomenik postaviti za to, ker se je baje potrudil in je dognal, da se bo preložila cesta na Humberškem klancu. V ta namen hoče med svojimi pristaši nabrati 160 gld. Ker bi bilo pa to še premalo, sklical je dne 23. vinotoka župane spodnjega Roža v Celovec, jim povedal svoj namen in naznanil, da bo treba za spomenik še 140 gld. pridjati, ktere naj pa občine zložijo. Izmed županov je bil voljen udano poslušni slavnostni odsek; ta pa ni imel preveč truda in skrbi, kajti vse priprave je vodil okrajni glavar g. Mac Nevin sam. Spomenik se je postavil ter v nedeljo dne 5. list. slovesno odkril med streljanjem topičev in „hoch“-klici ognjegasev, Borovelskega „Schützenkora“ ter petjem Borovskih pevcev nemškega društva „Alpenrose“. Zoper celo to nenavadno prigodbo imamo

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dne 26. vel. srpana 1893 v Sežani na Krasu.

(Dalje.)

V proslavo naši družbi je objavil „Mir“ 20. vinotoka 1892. lep sonet, a „Soča“ je povodom izborne akademije, prirejene po ženski podružnici v Gorici, poslavlila tudi našo družbo z dvema klasičnima pesnima, kateri je zložil neimenovan pesnik. „Edinost“ je sprožila „Cirilo-Metodijski dar“, ki je družbi naklonil že mnogo stotakov. Sicer pa so se skoro vsi slovenski časniki v posebnih člankih spominjali naše družbe, a posebno izborne spise in pojasnila o njej so objavili: Mir, Slovenski Gospodar, Domovina, Dolenjske Novice, Edinost, Soča, Novice, Slovenski Narod, Domoljub in Rodoljub. V tej okoliščini je tudi iskati toliko zanimanja za našo družbo. Iz dozdaj navedenega se je slavna skupščina prepričala, koliko zanimanja vživa naša družba v vseh slojih našega naroda. (Istina!) Neko potrjilo temu čustvovanju uvideva naša družba v običajnih darovih dveh visokih korporacij: preslavnega deželnega zbora Kranjskega s tisoč in slavnega mestnega zastopa Ljubljanskega s pet sto goldinarji. (Slava!)

Vsem podpornikom, dobrotnikom, pospeševalcem družbinih namenov, vsem podružničnim načelnictvom in narodnim časopisom iskreno zahvalo!

A tudi milih pokojnikov ne smemo pozabiti. Žal, da nam jih je letos — kolikor se nam je naznanilo — dokaj pokosila nemila smrt. Monsgr. kanonik Legat, ustanovnik Tržaške možke podruž-

nice, ki je blagodušno oskrbel sliko vladike Ravnikarja za našo knjižnico, preminol je v najlepši dobi. Dekan Lovro Potočnik, bivši prvomestnik Gornje-gradske in podpredsednik Braslovske podružnice, ki je volil naši družbi v svoji oporoki 50 gld. Nenedoma je umrl A. Pakiž, učitelj v Lokvi, bivši odbornik Nakelske podružnice. Metliška podružnica izgubila je svojega ustanovnika Martina Tomca, župnika v Suhoru. Tilika Freuensfeldova, osnovateljica ženske podružnice v Ormožu, je le malo časa še gledala sad svoje trudoljubivosti. Idrijska možka podružnica je zgubila svojega blagajnika Frana Lapajneto. Vrhniška možka podružnica svojega prvomestnika dekana Koprivnikarja. Narodni buditelj koroški dr. M. Lutman, osnovelec in odbornik podružnice v Ziljski Bistrici, je pač prezdaj legel v grob. Brežiška podružnica obžaluje svojega ustanovnika, župnika Ivana Kuneja v Dobovi. Istotako Beljaška podružnica svojega ustanovnika vrllega trgovca Frana Pihača in odbornika, Simon Stoeckl-na, župnika pri sv. Lenartu. Izvanakademiška graška beleži v svoji kroniki mej mrtvimi: Dr. viteza Močnika, majorja Andr. Komelja pl. Sočebanskega, kanonika dr. Robiča, kateheta Petra Wallnerja, nadinženirja Iv. Vičič-a, Karolino Tramplicerjevo, rojeno Nemko, ki je med Hrvatini in Slovenci živeč omilila si naš rod. Ustanovnik Mokronoške podružnice notar Ivan Fišer preminol je v Gornjem Gradu. Trgovec Martin Jurič v Št. Ruprtu na Dolenjskem, ki je volil naši družbi 20 gld. Ženska podružnica v Št. Vidu nad Ljubljano oplakuje svojo vrlo blagajničarico Josipino Zupan-ovo. Višnjagorska-Zatičinska podružnica zgubila je svojega podpredsednika Primoža

Ribnikarja, župnika v Zatičini. Goriška možka obžaluje poleg gori imenovanega vojaškega pisatelja Komelja župnika Jakoba Vižentinija na Vogrskem. Senožeška podružnica izgubila je deželnega poslanca Hinka Kavčiča. V Ljubljani je preminol družbenik Šentjakobsko-Trnovske podružnice, komptoirist Jos. Kadunjec, kateri je tajništvu vsa leta za našo družbo veliko pomagal. In nedavno je umrl naše družbe pokrovitelj Julij Rozina, trgovec v Pudobu pri Ložu.

Teh vrlih pokojnih kakor vseh živih družbenikov spominjali smo se pri današnji presv. daritvi. (Slava jim!)

7. Sklepno je vodstvu omenjati še nekterih izvanrednih dogodkov. — Dne 19. svečana je slavil katoliški svet 50letni jubilej škofovstva Nj. Svetosti papeža Leona XIII. Mej deputacijami, ki so se tem povodom poklanjale Nj. prevzvišenosti knez-vladiki Ljubljanskemu, bilo je tudi poslanstvo naše družbe, ki je po svojem prvomestniku izrazilo sinovsko udanost in pokorščino poglavarju sv. cerkve in svoje občudovanje duševnemu velikanu na papeževem prestolu in velikemu prijatelju slovanskih rodov. (Slava mu!) Prevzvišeni knez vladika je družbino zastopstvo milostno sprejel z obljubo, da sporoči to čestitanje na pristojno mesto — od koder je pozneje dospela na prečastito škofijstvo za posameznike kakor za vsa voščiča očetovska zahvala in apostolski blagoslov.

Ko je c. kr. deželni predsednik Andrej baron Winkler zapuščal svoje mešto v Ljubljani, poslovila se je pri njem mej slovenskimi društvi dne 16. vinotoka 1892 tudi deputacija naše družbe; istotako se je dne 1. listopada na to poklonila novemu načelniku deželne vlade kranjske Vikt. bar. Heinu.

sledeče pomislite: 1. Spomeniki se postavljajo in slavnosti na čast kaki osebi se prirejajo navadno iz proste želje ljudstva, ne pa na pritisk in prizadevanje kake uradne osebe, kakor se je tukaj godilo. 2. Ako deželni predsednik skrbi za potrebne ceste, je to njegova službena dolžnost, katero spolnovati je sicer hvale vredno, pa ne zasluži še posebnih spomenikov. 3. Ni navada, da bi se živim stavljali spomeniki, ampak večinoma se to stori le mrtvim in v resnici zaslužnim možem, ki so za kak narod tudi kaj žrtvovali. 4. Navadno se slavnosti prirejajo še le potem, kedar je kaka reč že dovršena, ta cesta se je pa še le delati začela. 5. Kmetje ne bodo dobili ceste zastonj, plačevali bodo krvavo za njo pri občinskih dokladah, kajti ko bo dogotovljena, bo veljala nad 90.000 gld., kar je sam g. okrajni glavar Mac Nevin potrdil, in za plačano reč se nam pa menda ni treba toliko zahvaljevati. 6. To ne gre, da bi se občinam nakladala plačila za spomenik, ako se to ni sklenilo v občinski seji, kar se pa pri občini v Kotmari vasi in morda še drugje gotovo ne bo sklenilo. Toraj se ni čuditi, kar se sliši, da deželni odbor računa ne bo potrdil, ako se ta svota med stroške postavi. Iz tega namena se te slavnosti tudi nekateri slovenski župani niso hoteli udeležiti, ker jim je v prvi vrsti blagor njih občanov pri srcu in jim za take stvari nočejo nakladati nepotrebnih stroškov. 7. Da je bil spomenik posiljena reč, vidi se iz tega, kar poroča „Slov. Narod“, da so ga več dnij stražili orožniki, in te mora zopet le dežela plačati. O tej slavnosti na Humberškem klanecu poroča „Slov. Narod“ v štev. 257. od 9. t. m. še mnogo zanimivih podrobnosti; mi pa se hočemo s tem kratkim poročilom zadovoljiti, ker vemo, da Damoklejev meč konfiskacije vedno nad nami visi — in to je tudi uzrok, da moramo še neko drugo zanimivo stvar zamolčati, ki se je prigodila začetkom tega meseca v Celovcu in katero je tudi „Slov. Narod“ obširneje pojasnil.

Iz Kotmare vesi. (Kmetijsko predavanje.) Na prošnjo našega župana je prišel dne 29. vinotoka kmetijski potovalni učitelj g. dr. Kramar tudi k nam v Kotmaro ves. Poslušalcev se je zbralo lepo število, in g. učitelja je veselilo, da smo njegovo izborno predavanje z največjim zanimanjem poslušali. Govoril je o moštarstvu in kako utegne mošt za naše kraje postati velikega pomena, kedar se bo z njim ravnalo tako pravilno, kakor v Švici in drugih naprednih deželah, kjer se prodaja liter mošta po 40 do 70 kr. Pokazal in razjasnil nam je nekatere za moštarstvo potrebne priprave, kakor po njem sestavljeno moštno vago in kipelno veho. Povabil je prisotne posestnike, naj si pridejo v Celovec ogledat uzorno moštarno, katero je priredil na poskuševališču c. kr. kmetijske družbe, kjer je on vsigdar pripravljen, pokazati in razložiti poskuse in uspehe. Gospodu dr. Kramarju izrekamo najtoplejšo zahvalo, da se je k nam potrudil. Pristavim še, da so že šli nekateri naših kmetov v Celovec in si ogledali moštarno ter si naročili nekaj kipelnih veh. Vsi veseli so pravili, kako jih je g. dr. Kramar prijazno sprejel in jim vse pokazal. Vsa čast in hvala mu za to! Gospodarji pa naj si prejete nauke zapomnijo in naj se po njih ravnajo.

Zasluzni rodoljub slovenski, pokrovitelj in razsodnik naši družbi dr. Jernej Zupanec je bil odkovan z vitezkim križcem Fran Josipovega reda, vsled tega mu je vodstvo pismeno čestitalo. Pokrovitelj naše družbe, Anton Hajšek, dekan v Slovenski Bistrici, pa je nedavno postal častni kanonik Lavantinskega stolnega kapitula. — Žalna je bila sicer slavnost ob prenosu zemeljskih ostankov grofa Draškoviča v Zagrebu dne 15. rožnika 1893, a tudi Slovenca veseli, da bratski nam narod hrvatski tako visoko časti svoje duševne velikane. Našo družbo je pri tej slavnosti zastopal njen nadzornik Oroslov Dolencec.

Ali naj z ozirom na vse to k sklepu še kaj pristavimo? Dovolj bo, ako si prilastimo besede, s katerimi je slavno nečelnništvo Brežiške podružnice lani vabilo k pristopu pisoc:*)

„Družbe sv. Cirila in Metoda ni treba dosti priporočevati, kajti nje namen je velevažen, krasen in blag; ona mora biti vsakemu Slovencu mila in draga. Njej se ne morejo primerjati enaka nemška in italijanska društva; teh edini — ali vsaj glavni — namen je, odtujiti slovansko šolsko mladino svojemu rodu, (istina!) naša družba pa ne sega po tujem življu, ampak varuje le slovenske otroke, da se ne izneverijo svojemu rodu, in s tem ob enem svojemu Bogu in vsemu, kar je lepo in blago (da, da, tako je!); saj je obče znana resnica, da kdor zataji svojo mater, svoj rod, izneveri se navadno tudi veri svojih očetov in sploh vsem krepostim, ktere storé človeka človekom. Zatorej Slovenci, kdor ima srce za svoj rod in želi, da isti ostane kreposten in blag, živo podpiraj družbo sv. Cirila in Metoda.“

(Dalje sledi.)

*) V. Slovenec d. 17./6. 1892, št. 136.

Iz spodnjega Roža. (Neka slavnost) se je 5. listopada tukaj blizo nas vršila, na Humberškem klanecu, kjer bodo cesto preložili. Že par tednov poprej je bilo čuti govorico, da pridejo rečenega dne imenitni gospodje iz Celovca in da bodo na novi cesti „pridgali“. Reklo se je, da se bo morda še kaj zastonj dobilo. Radovednost je torej iz okolice prignala mnogo gledalcev, ki so pa kmalu spoznali, da so vse koj prazne pene, kakor na deročej Dravi. Razkril se je neki spomenik v čast gospodu deželnemu predsedniku, o katerem se pravi, da je poseben dobrotnik in zaščitnik Rožne doline. Kmetje pa pravijo, da od ljubezni in skrbljivosti tega gospoda nemajo družega, kakor vedno večja plačila. Ne zadosti, da se je toliko denarja v Dravo uzidalo, kar je brežanom naložilo hudo doklado in to še mnogim takim, ki so daleč od Drave in nemajo z njo nič opraviti, — bo zdaj spet ta cesta požrla kakih 90.000 gld. Zato pa iz kmetov nobeden ni hotel pomagati „hoch!“-klicati; en sam se je zamolklo oglasil, pa njegov glas se je v splošni tišini zgubil, kakor bi bakljo v sneg utaknil. Izmed županov jih je bilo 13 na slavnost poklicanih, pa samo trije so bili tako možki, da niso prišli na to nepotrebno in dragoceno slavlje.

Iz Ziljske doline. (V znamenju omike bomo zmagali.) Na Koroškem je huda vojska med Slovenijo in Germanijo. Dokler so Slovenci veljali še za nevedne in neolikane, dokler res še niso imeli skoraj nič svoje književnosti, ker so bili toliko sto let tlačeni, zanemarjeni in od Turkov nadlegovani, takrat so se duhovi talentiranih in kviško hrepenečih Slovencev nagibali k nemščini, rekoč: učimo se nemščine, tam najdemo omiko in vednost in oliko! To je bil začetek in pravi uzrok nemškutarije in takrat je bila nemškutarija skoraj da opravičena. To je ravno tako, kakor v Alzaciji. Tam so Nemci, pa bi bili rajši Francozi, ker so videli in še vidijo, da so Francozi bolj olikani, bolj priljudni, da je tam boljši državni red in več prostosti. Zato se Alzačani radi učijo francoščine in ne marajo Nemci biti. Tisti časi so pa minuli, ko je bil Slovenec zapuščen in nevedna reva. Vstali so možje, ki so začeli spisovati slovenske knjige, in pozneje se je ustanovilo veliko število slovenskih časnikov. Kolikor bolj naša književnost narašča, toliko menj opravičena je nemškutarija, da, postala je celo izdajstvo na lastnem rodu, odkar vidimo, kako vrlo Slovenci napredujejo v vedah in umetnostih ter v splošni omiki in oliko. Ko so nemškutarji, to je prijatelji in oboževalci nemščine, videli, kako lepo raste in se razvita domače drevo, bil je čas za nje, da bi bili tuje drevo zapustili in domačemu prilivali, kakor je to storilo mnogo študiranih slovenskih gospodov, katerih se še zdaj hvaležno spominjamo, ker so bili prvi domoljubi. Drugi slovenski gospodje, okamneli v svoji nemškutariji, niso hoteli videti razcvitanja domačega drevesa, in ne samo da so duševni napredek Slovencev prezirali, oni so ga še sovražili in zavirati in zabraniti skušali, in to delajo še sedaj, in prav s tem so še le postali pravi izdajalci svojega rodu in svoje krvi. Na Koroškem je še zdaj veliko nemškutarjev, ki zaničujejo svojo mater Slovenijo in podpirajo rajši Germanijo. Med tem ko so Nemci vsi zvesti svoji materi Germaniji, so Slovenci razcepljeni v dva tabora, eni ljubijo Slovenijo, drugi pa Germanijo. Zato ima pa Slovenija v tej vojski z Germanijo na Koroškem hudo stanje, ker jej niso vsi sinovi zvesti, ampak nekateri njeni nasprotniki pomagajo. Vendar pa upamo, da bo Slovenija vsaj tisti kos dežele nazaj dobila, koder se še slovensko govori. To pa bomo dosegli z omiko. Mi moramo med ljudstvo širiti knjige in časnike ter ustanovljati slovenske šole. Mačeha Germanija slabó redi naše Slovence, ki pri njej duševne hrane, namreč omike in vednosti iščejo. Ona jih tlači v nemške šole, da bi brž Nemci postali, da bi potem z njenimi otroci iz ene skledé jedli. Toda to ne gre tako hitro. Otroci hodijo po osem let v nemško šolo, pa se ne naučijo toliko nemščine, da bi razumeli nemške knjige in časnike, torej jim manjka žlica, s katero bi zamogli zajemati iz skledé nemške omike, torej ostanejo duševno lačni, to je: nevedni. Poglej jih mladenče, ki so hodili v nemško šolo, kateri pa kaj bere? Nobeden! Po kegljiščih se potikajo, pri kvartah ali pa v slabi družbi; ali se bodo mar s tem izomikali in se česa koristnega naučili? Nikakor! Zakaj pa ne berejo ničesar? Zato, ker slovensko brati ne znajo, nemščine pa ne zastopijo zadosti. Če zna kdo točarico po nemško poklicati in si kaj jesti in piti ukazati, to se še ne pravi nemško znati. Nemško le tisti zna, ako vse zastopi, če mu daš nemške bukve ali nemšk časnik v roke. Koliko pa je takih med tistimi, ki so hodili samo v ljudsko šolo na deželi? Slovenija pa za Slovence boljše skrbi: ona jim podaja knjige in časnike v maternem, slovenskem jeziku, da jih zastopijo in se lahko iz njih kaj naučijo za pamet in srce. Tako ona svojim otrokom bistri um in požlahnuje srce. Ona skrbi za slovensko knji-

ževnost, da imajo Slovenci zmirom dovolj duševne hrane, ona jim piše in tiska slovenske bukve in časnike. Ona skrbi pa tudi za slovenske šole in se za nje vojskuje. Kajti slovenske bukve bi nič ne koristile, če bi jih ljudje brati ne znali, zato se morajo najprej po slovensko brati in pisati naučiti. V šoli se učijo pa še druge reči, ne samo branje in pisanje; uči se računstvo, uči se krščanski nauk, tudi nekoliko iz zemljepisja, iz zgodovine in natoroznanstva. Vse to pa se uči v slovenskem jeziku, in otroci vse zastopijo; v šolah pa, ktere Germanija našim otrokom daje, od vsega tega nič ne razumejo in se torej ničesar ne naučijo. Ko bodo enkrat vsi koroški Slovenci, tudi sedanji nemškutarji, spoznali, da le Slovenija za naše otroke prav skrbi, potem otrok ne bodo več Germaniji v izrejo dajali, temveč Sloveniji, in takrat bo Slovenija zadobila prvo zmago. Drugo in popolno zmago bo pa Slovenija takrat dosegla, kedar bomo Slovenci v omiki toliko naprej prišli, da za Nemci ne bomo prav nič zaostajali, ampak jih še prekosili. Nevednost in surovost morate zginiti iz naših krajev, namesto njiju pa se naseliti omika in olika. Zato je tisti najboljši rodoljub in tisti Sloveniji največ k zmagi pomaga, kdor širi med ljudstvo omiko in oliko. Samo po sebi pa se razume, da omika mora biti krščanska, saj le krščanska vera ima take nauke v sebi, ki srce požlahnujejo ter so podlaga in začetek lepih šeg in olikanega obnašanja.

Iz Dunaja. (Novi učni minister.) Ko je novi učni minister Madejski sprejel uradnike učnega ministerstva, rekel jim je med drugim: „Akoravno se je treba vedno ozirati na blagor cele države, vendar je treba tudi v poštev jemati kulturne potrebe in koristi posamičnih dežel in narodov.“ Te besede so zbudile veliko pozornost, ker se iz njih vidi, da minister priznava, da se mora vsak narod po svoje razvijati in omikati, namreč na podlagi maternega jezika. To nam daje upanje, da se bo za Slovence na šolskem polju na bolje obrnilo, ako minister trden ostane in se ne dá od naših nasprotnikov v kozji rog ugnati. „Kuj železo, dokler je vroče“, naj si mislijo naši poslanci in naj storijo potrebne korake.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Glasovi nasprotnikov.

O shodu v Št. Jakobu.

Beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“ štev. 90. in „Freie Stimmen“ štev. 135. ste prinesli vest, da so se v Št. Jakobu dne 5. listopada topli in to vsled shoda slovenskega političnega društva, češ, da so ščuvalni (?) govori na tem shodu duhove tako razgrelj. Lista potem sklepara: na shodu „bauernbunda“ na Ledenici je šlo vse mirno in gladko; sad slovenskih shodov so pa tepeži. Vladi se dá s tem migljaj, naj slovenske shode prepové. — Temu nasproti navajamo, kar smo o tej stvari zvedeli: 1. Tepež se ni godil v tisti krčmi, kjer je bilo zborovanje. 2. Tepež se je vršil že pozno po noči, ko so naši zborovalci že davno odšli. 3. Tepež ni bil v nobeni zvezi z našim shodom in s politiko; bila je navadna praska med zabavljevi, kakoršne se prigodijo pogostoma tudi po drugih krajih in se posebno ob nedeljah. Iz tega se zopet vidi, kako nasprotniki vsako malenkost zoper našo stranko izkoristiti skušajo.

Naj navedemo tukaj v naše opravičenje dobesedno to, kar se nam je o tej zadevi na naše vprašanje naznanilo od merodajne in verodostojne strani iz Št. Jakoba v Rožni dolini:

„Pretep, ki se je vršil preteklo nedeljo (dne 5. t. m.) v naši vasi, ni v nikakoršni dotiki s shodom, kar v naslednjem dokažemo: Tisti, ki so pretep provzročili, so navadni razgrajalci in so nekteri izmed njih prišli šele pred kratkim časom iz zavora. Iskali so pa, morda celó v to od naših nasprotnikov najeti, le priložnosti, kje bi se stopli, da bi zopet prišli morda na zimo pod streho. Vsi ti pa, ki so začeli pretep, še pri shodu bili niso. Ob pol deveti uri zvečer bili so še v Podgorjah in od tam prišli so že pozno v Št. Jakob. Zborovanje tedaj ni moglo na nje niti tako niti drugače uplivati. Najprvo so bili pri našem znanem nasprotniku Hornu, kjer so se najprej stopli in od tam so šli v gostilnico k Hribernici. V gostilnici „na pošti“, kjer se je zborovanje v najlepšem redu vršilo in končalo, ti razgrajalci niti bili niso. —

Pri Hribernici začelo se je tako: V prvi sobi sedelo je več naših mož, kjer so se mirno zabavali. V tisti sobi sedeli so največ tuji ljudje, po večini vsi iz Dvora in Lipe, ter dva iz Št. Ilja, ako se ne motimo. Nato so prišli tisti rogovileži od Horna za dvema, ki sta jim ušla od tam. Nekaj časa bilo je vse pri miru. Pri mizi v prvi sobi, kjer so sedeli ljudje iz Dvora in Lipe, rekel je, ko je bila že pozna ura, g. M. iz Dvora proti krčmarici Hribernici v šali: „Je že precej pozno, bodele nas morali pač vun vreči, da bomo domú našli.“ Te besede so znani rogovileži na se obrnili in dotičnike takoj napadli. Drugi ko so to videli, posegli so vmes ter skušali na razljutene pomirljivo uplīvati. To je bilo vse v enem hipu. Župan Št. Jakovski, g. Kobentar, ki je sedel v tisti sobi, stopil je pozneje med nje in ukazal vsem po vrsti sobo zapustiti. Najprej so šli trije kmetje, ki so bili čisto mirni, vun, in za njimi pognal je župan sam tiste rogovileže iz hiše in duri zaprl. S tem bila bi stvar sicer končana in sicer srečno, da ni bil g. R. iz Lipe toliko nepreviden in šel vun. On je imel sicer konja pred durmi in je hotel domu peljati se, pa na konja pazil je tako nekdo drugi. Ni bilo tedaj treba izpostavljati se mu tem razsajalcem, posebno ker je dobro vedel, da imajo dotičniki na njega jezo še od vojaških let, kjer jih je mislimo malo preveč pritiskal. (To je bil baje tudi vzrok tepeža.) Njega so tedaj naskočili in nekoliko pretepli, a je tega sam kriv, ker je hotel za njimi. Ali je bil kdo od teh potepuhov najet ali podšuntan, tega nam ni bilo do danes možno poizvedeti. Sumničiti nočemo nikogar, dokler ne vemo kaj zanesljivega. V naši župniji ni napravil ta polom nikakega slabega utisa, ker vsak pozna tiste zabavljive. Celo nasprotnike smo slišali govoriti, da je škoda, ker se je to pripetilo na ta dan.“

To je torej resnica, vse drugo pa, kar sta poročala lista Beljaška „Deutsche Allg. Zeitung“ in Celovške „Freie Stimmen“ je gola in grda laž. Ta praska se je vršila torej na popolnoma drugem kraju, v drugi gostilni, in ne tam, kjer se je vršilo zborovanje slovenskega političnega društva. Nesramna ta dva nemška lista pa se drzneta vendar vsak po svoje trditi, da so se zborovalci med seboj pretepal in da je bil pretep sad zborovanja. Tako surova pisava presega pač vse meje dostojnosti in je, ako se smemo tako izraziti, uprav fakinska.

(K temu moramo še pristaviti, da so bile „Freie Stimmen“ toli poštene in so v št. 137. od 16. t. m. s popravkom, kojega jim je poslal gosp. društveni podpredsednik V. Legat, vso zadevo stvarno pojasnile, kar Beljaška „Deutsche Allg. Ztg.“ v svoji mogočnosti ni hotela storiti in se je vsled tega vložila pri c. kr. mestno-deleg. okrajnem sodišči v Celovcu proti uredništvu tožba, naslanjajoča se na § 21. tiskovnega zakona.)

Politični pregled.

Nove ministre že imamo. Ti so: knez Windischgrätz, predsednik; dr. pl. Plener za denarne stvari; markiz Bacquehem za notranjo upravo; vitez Madejski za šolstvo in bogoslužje; grof Schönborn za pravosodje; grof Wurmbrand za kupčijo, ceste in železnice; grof Falkenhayn za poljedelstvo; fzm. Welsersheimb za deželno brambo; vitez Javorski, minister za Galicijo. Izmed teh ministrov je le pet novih, namreč Windischgrätz, Plener, Wurmbrand, Madejski in Javorski. Schönborn, Falkenhayn, Welsersheimb in Bacquehem so bili že prej ministri, le s tem razločkom, da je bil Bacquehem prej minister za kupčijo, zdaj je prevzel pa notranje stvari. Po političnih nazorih so Windischgrätz, Falkenhayn in Schönborn konservativci; Plener, Wurmbrand in Bacquehem liberalci; Welsersheimb se ne meša dosti v politične reči in skrbi le za vojaštvo; Javorski in Madejski sta pa Poljaka, in sicer je Javorski odločen konservativec, o Madejskem se pa sodi, da nagiba bolj na liberalno stran. Konservativna in liberalna stranka ste tedaj v ministerstvu enako močni. Veseli nas, da je Falkenhayn ostal poljedelski minister, kajti on je poštena duša, veren katoličan, ter ima res srce za kmeta. Če bi bil on odstopil, bi bila morda tudi postava o kmetijskih zadrugah v vodo padla, zdaj se bo on pa že potrudil, da se njegova misel oživi. Veseli nas nadalje, da smo se znebili Gautscha. Vsem je še v spominu, kako je v državnem zboru govoril o koroškem šolstvu, namreč prav tako, kakor so ga naučili liberalci iz Celovca. Pri tisteh prilikah je tudi pokazal, da niti državnih osnovnih postav ne razume, kajti rekel je, da je na Koroškem nemščina prvi, slovenščina pa drugi deželni jezik. V resnici pa se mora postava tako tolmačiti, da je za Slovence slovenščina prvi deželni jezik, za Nemce pa nemščina. Madejski je Poljak, torej Slovan, in kot Slovan bo bolj razumel naše težnje in pritožbe, saj se Poljakom v Šleziji skoraj ravno tako godi, kakor koroškimi Slovincem. Ako bo pomagal

svojim rojakom v Šleziji, kakor je pričakovati, potem tudi za nas ne more imeti gluhih ušes. Slovenskim poslancem ne bo treba veliko govoriti, povejo naj mu le, da so šolske razmere na Koroškem take, kakor v Šleziji, pa bo vse vedel. Slednjič smo še veseli, da je odstopil grof Taaffe. Celih štirnajst let je stranke za nos vodil in omahoval med desnico in levico. Za Slovane in katoličane je imel le obljube, katerih pa ni izpolnil. Liberalcem je nasprotoval, ob enem pa je dal liberalnim uradnikom proste roke, da so počenjali, kar so hoteli, ter svojo ponemčevalno, Slovanom neprijazno politiko naprej gonili. Nič trdnega, nič stalnega ni bilo v njegovi politiki, ni bil ne krop, ne voda. Boljši je še odločen nasprotnik, kakor dvomljiv prijatelj. Sedanji ministerski predsednik knez Windischgrätz je bil pa zmirom zvest pristaš katoliško-konservativne stranke, pričakovati je, da tudi sedaj ne bo zatajil svojega prepričanja. Izmed vseh ministrov je Plener najodločnejši naš nasprotnik, vendar pa ga hvalijo, da je odkritosrčen mož brez hlimbe in zvijače; s takim se že dá govoriti. Wurmbrand in Bacquehem sta sicer nemška liberalca, vendar pa nista prenapeta; Wurmbrand ima večasih svoje muhe in je že liberalcem samim večkrat nasprotoval; on se je rad pečal z umetnostjo in starinarstvom; zdi se nam, da bo za kupčijskega ministra premalo skušen mož. Čeravno pa nam novo ministerstvo bolje ugaja, nego staro, vendar se ne dá tajiti, da celi položaj za Slovane ni posebno ugoden. Čehi, Slovenci, Hrvatje in Rusini, vsega 11 milijonov duš, v ministerstvu niso zastopani; če prištejemo še Lahe in Rumunce, reči se sme, da polovica vsega prebivalstva je bila pri imenovanju ministrov prezrta, le Nemci in Poljaki so dobili prostor na ministerskih stolih. Čehi so tega deloma sami krivi, ker so zapustili svoje stare zaveznike, Poljake in konservativce, ter se oklenili mladočeške stranke, ki za te zaveznike ne mara. Zdaj so Čehi osamljeni, nova vlada pa jim nikakor ne bo prijazna. Kako bo nova vlada postopala naproti Slovincem in Hrvatom, bomo še le videli. Nemški listi bodo gotovo kričali, naj nas vlada križa, sicer jej odpovejo prijateljstvo. Ako vlada to stori, potem bo tudi slovenskim poslancem težavno, uztrajati v Hohenwartovem klubu. Ako nam pa vlada količkaj pravičnosti pokaže, bo za nas bolje, da se držimo večine, sestavljene iz Nemcev, Poljakov in Jugoslovanov, kajti v zvezi z Mladočehi ni upanja, da bi kaj dosegli, prej znamo še kaj zgubiti. Rusini so še preslabi, da bi se mogli na njih pomoč dosti zanašati, Mladočehi pa v viših krogih niso priljubljeni. Slovenski poslanci so modri dovolj, da bodo vse to prevdarili in našli pravo pot. Sicer pa ponavljamo, kar smo že zadnjič rekli, da temu ministerstvu ne damo dolzega življenja. Skoraj nemogoče je, da bi liberalci in konservativci dolgo časa v miru skupaj živeli, prej ali slej pride kako vprašanje na vrsto, nad katerim se bodo sprli, večina se bo razdrla, in brez večine tudi ministerstvo nema trdnih tal pod seboj. — V Ljubljani je umrl dr. Schrey, voditelj kranjske nemško-liberalne stranke, ktera pa že več let le še komaj živetari. — Judje in liberalci na Ogerskem imajo veliko veselje, ker je ministerski predsednik Wekerle dobil od svitlega cesarja dovoljenje, da sme državnemu zboru predložiti postavni načrt o civilnem zakonu. Ravno ta postava pa bo v celi deželi razburila duhove, in zmešnjava bo na Ogerskem še hujska, kakor do zdaj.

Pri volitvah v pruski deželni zbor je bilo voljenih 180 lutrovskih konservativcev, 99 katoličanov, 90 liberalcev, 59 svobodnih konservativcev, 18 Poljakov in 14 od liberalne ljudske stranke ter nekaj divjakov. Če katoliški in lutrovski konservativci vkup potegnejo, imajo odločno večino. — Arnavti (Albanci) v Turčiji so se oboroženi zbrali, napadli mesto Prizren v stari Srbiji, razdjali srbsko duhovno semenišče, ubili srbskega arhimandrita (škofa) in več bogoslovcev (pravoslavnikov). Oni tirjajo od Turčije samoupravo, to je, da bi dobili več pravic ter smeli sami sebi postave dajati. Postave pa, ki jih bodo ti divjaki delali, bodo nemara čudne. Najbrž se turška vlada ne bo dosti zmenila za te tirjatve in bo upor zadržala z vojaško silo, kakor ga je že večkrat.

Gospodarske stvari.

Hranitev krompirja v kletih. Krompir se spomladi navadno zelo podraži, posebno v slabih letinah. Gledati je torej, da se krompir, kar se ga pridela, tudi kar se dá dobro shrani. V ta namen se mora izkoptani krompir dobro osušiti. Prav storimo, če pustimo krompir nekaj časa ležati na kakem zračnem in suhem prostoru, da ovne, če ga razgrnemo na podu ali sploh kje pod streho. Ako je dobro ovel, shrani se v kupih v kleti, ki mora biti suha in ne pregorka, kajti v gorkih in vlažnih kletih krompir hitro gnije. „Kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. Poštni oficijal g. Kanaval v Celovcu je postal kontrolor. — Veličasten je bil pogreb bivšega kapucinskega provincijala P. Norberta Brixia, ter je pričal, kako spoštovan je bil rajni v celem Celovcu. — Ziljsko železnico bo zidala firma Gross in dr. — Potres se je čutil 7. t. m. po več krajih v deželi. — Društvo „Kleinkinderbewahranstalt“ (Sandwirtgasse) prosi milih darov za god sv. Miklavža, da jih razdeli med male, revne otročiče. — Pogorel je skedenj Marije Goričnik p. d. Bradačovke v Pinji vesi pri Škofičah. — Nova pošta se je odprla v Mittewaldu pri Beljaku. — En del Dravskega mosta pri Špitalu se je podrl, ko sta konja s težko naloženim vozom dospela do srede mosta. Voznik in oba konja z vozom so padli v Dravo, pa bolj pri kraju, tako da je voznik sebe in enega konja rešiti zamogel, drugi konj je utonil.

Na Kranjskem. Wolfovega slovarja je izišel 7. sešitek. — V Vipavi se je ustanovilo kmetijsko in rokodelsko bralno društvo. — Na dolenski železnici se bo znižala voznina na lesovje. — Smrekove storže so začeli nabirati okoli Kranja. Rabijo se za pridelovanje terpentina. — V Ljubljani se je ustrelil neki vojak 27. polka. — Pri Zalogu je vlak povozil neko deklico. — Pri pivovarni, ki jo zida g. Mayer v Kranju, so se podrli štirje stropi; 3 delavci so močno ranjeni. — V Novem mestu se je ustanovilo katoliško-politično društvo za politične okraje Novomesto, Krško in Črnomelj. — V Ljubljani se snuje društvo, ki bo skrbelo za zanemarjene dečke. — Mestna hranilnica v Novem mestu je dovoljena. — Telegraf dobijo v Dobu pri Brdu.

Na Štajerskem. Kakor smo izvedeli, izrekel je okrajni šolski svet Ptujski g. nadučitelju Fr. Podobniku pri sv. Barbari v Halozah priznanje za njegovo korenito in obširno konferenčno delo „O spomladanskem izletu šolske mladine“. Veseli nas, da šolske oblasti naše sosedne Štajerske priznavajo lepe zmožnosti tega vsem koroškim rodoljubom dobro znanega učitelja-poštenjaka, ter ga tako laskavo odškodujejo za obilico krivic, ki so se temu trpinu godile pri nas na Koroškem. Vrlemu učitelju pa čestitamo na dosedanjih lepih uspehih, želeč mu še mnogo novih. — V Borovcu pri Ptujju se je obesil kmet Čuš. — V Gradcu so obesili roparja Dočekala, ki je dva kmeta ustrelil.

Na Primorskem. „Slovanske knjižnice“ je izišel 3. snopič. — V Komnu se je obesil kmet Pirc, zapustivši 7 otrok. — Sv. misijon so imeli v Ljubušnem pri Kobaridu. — Okrajno sodnijo in davkarijo bi radi dobili v Brdih, da bi se ognili daljnim potom v Gorico in Kormin. Želeti je, da vrli Brici to dosežejo. — V Trstu so zaprli dva anarhista. — Na Vogerskem so obhajali 400 letnico tamošnje župnije.

Po drugih deželah. V Zagrebu se bo prihodnje leto začelo zidati novo gledališče. — Novotovarno za tobak bodo postavili v Senju na Hrvatskem. Delalo bo v njej 700 delavk. — Izvoz krme v tuje dežele je vlada spet dovolila. — V Monsu (Belgija) je pogorel jezuitski samostan. Škode je 300.000 frankov. — V Barceloni na Španskem sta dva anarhista v gledališču dve bombi vrgla med gledalce; 23 ljudi je bilo ubitih, mnogo ranjenih. — V Santandru na Španskem se je vnela ladija, na kateri je bil dinamit. Vsled groznega poka se je več hiš podrla; 300 ljudi je mrtvih, mnogo ranjenih. — Potopila se je danska ladija „Svanen“.

Raznoterosti.

Koliko je na celem svetu vladarjev? Zemljo, na kateri prebiva čez 1400 milijonov ljudi, vlada 188 vladarjev; izmed teh je 12 cesarjev, 55 kraljev, 47 knezov, 17 sultanov, 6 nadvojvod, 6 vojvod in 28 predsednikov.

Žrtve morja. Londonska pomorska oblast je ravno zdaj objavila poročilo o upravnem letu 1891—1892, iz kterega se razvidi, da se je lanske leto vtopilo na angleških ladjah 25.885 mornarjev in popotnikov. Rešeno je bilo 9977 oseb.

Najbolj razširjeni jeziki. Poleg statističnih podatkov profesorja Kirschhoffa najbolj razširjen jezik je jezik kitajski, kajti ta jezik govori 400 milijonov ljudi. Potem pride na vrsto jezik angleški, kterega govori čez 100 milijonov ljudi; konečno pa je jezik (slovanski) ruski, kterega govori čez 70 milijonov ljudi.

Žganje. Koliko žrtev tirja na leto nezmerno pitje vpijanljivih pijač, o tem pričajo sledeči statistični podatki. — Na Angleškem vniči žganje in druge pijače vsako leto 50.000 ljudi; med temi 10.000 žen. Na Nemškem 40.000, na Ruskem 10.000 v Belgiji 4000, na Francoskem 1500. V Ameriki je umrlo v 8 letih 3000 ljudi vsled nezmerne pitja žganja.

Preveč žensk. Poleg najnovejših statističnih podatkov je v Evropi 170,818,561 mož in 174,914,119 žen; žen je torej za 4,095,558 več.

Koliko je vseh ljudi na svetu? Prebivalstvo celega sveta znaša 1467 milijonov duš.

Zahvala.

Slavni odbor družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je podaril 50 gld. za popravilo naših šolskih klopij, za kar izrekamo najtoplejše zahvalo. Občinski zastop in krajni šolski svet v Kotmari vasi.

Vabilo

ustanovnemu zboru

prvega slovenskega pevskega društva na Koroškem

„Gorotan“

v Šmihelu nad Pliberkom

dné 22. listopada, ob 7. uri zvečer

pri Šercerju v Šmihelu.

Geslo: „Da Slovenec še živi, — Mila pesem nas uči; Ki jo peva Gorotan, — Dvigajoč se spet na dan.“

Vspored:

1. Nagovor.
2. Pesem koroških Slovencev; zbor, vglasbil Fr. Ozbič.
3. Mili kraj; zbor, vglasbil A. Nedvəd.
4. Mrak; zbor, vglasbil dr. Ipavec.
5. Sopransolo s spremljevanjem na glasoviru.
6. Mladini; zbor, vglasbil A. Hajdrih.
7. Slovenec sem; zbor, vglasbil dr. Ipavec.
8. Dvospev s spremljevanjem na glasoviru.
9. Pod oknom; zbor, vglasbil A. Hajdrih.
10. Bog je vstvaril zemljico; narodna.
11. Sopransolo s spremljevanjem na glasoviru.
12. Dekle, povej povej! narodna.
13. Petelinčkova ženitev; šaljivi zbor, vglasbil A. Hajdrih.

Začasni odbor.

Vabilo.

Slovenska čitalnica v Glinjah

ima dné 26. listopada t. l. o pol štirih popoldne v gostilni Lovro Zablačana na Trati svoj

letni občni zbor.

Vspored:

1. Pozdrav načelnika.
 2. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnine.
 3. Volitev odbora.
 4. Slučajni nasveti.
- Po sklepu prosta zabava.
K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Št. Šteben in okolico v Ziljski dolini

bode imela dné 26. listopada 1893, ob 1/2 4. uri popoldne v gostilni pri Hafnerju v Št. Štebnu svoj

letni zbor

s sledečim sporedom:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Razni govori.
3. Petje.
4. Volitev novega odbora.
5. Vpisovanje novih udov in plačevanje letnih doneskov.
6. Prosta zabava.

K obilni udeležbi uljudno vabi načelnstvo.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico

imela bode pri Fari v gostilni Mar. Ehleitner dné 30. listopada 1893 ob 2. uri popoldne svoj

letni občni zbor

s sledečim sporedom:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Petje.
3. Slavnostni govor.
4. Petje.
5. Vpisovanje novih udov in pobiranje doneskov.
6. Volitev novega odbora.
7. Razni govori in slučajni nasveti.

Prosta zabava.

Vstop k zborovanju in k prosti zabavi imajo le udje in tisti, kateri hočejo pristopiti.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Libeliče in okolico napravi svoj

redni letni zbor

v nedeljo dné 26. listopada 1893 ob 4. uri popoldne v gostilni g. Ant. Edelmanna v Libeličah.

Spored:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Govor.
3. Vpisovanje novih udov in plačevanje letnih doneskov.
4. Volitev odbora.
5. Razni govori in slučajni nasveti.
6. Prosta zabava.

K obilni udeležbi uljudno vabi

načelnstvo.

Loterijske srečke od 11. listopada.

Line 54 24 38 76 84
Trst 77 59 47 5 24

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	—	6	20
rž	4	—	5	—
ječmen	4	—	5	—
oves	2	40	3	—
hejda	4	40	5	50
turšica (sirk)	3	30	4	10
pšeno fižol	6	—	7	50
repica (krompir)	—	60	1	—
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 3 gld. 20 kr. do 3 gld. 70 kr., kisló 2 gld. 60 kr. do 3 gld. 40 kr., slama po 2 gld. 10 kr. meterski cent (100 kil). Fríšen špeh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pítane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Mlinar

se takoj v delo sprejme pri nekem večem mlinu na vasi. Kje? pové uredništvo „Mira“.

Garantirano pristen brinjevec

prodaja Anton de Gleria, trgovec v Logatcu, v zavojih po 3 litre za 4 gld. 50 kr. proti poštnemu povzetju. Na debelo se daje še boljši kup.

Lepa kmetija,

ki obsega 80 oralov zemljišča, s travniki, ki se morejo namakati, obokan (velban) hlev za 40 glav goveje živine, pohoštvo v dobrem stanu, se prodaja zavolj rodbinskih razmer. V gotovini se tirja 4000 goldinarjev, ostala kupnina se lahko vknjiži proti 5% obrestij. Več se poizve v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu.

28 zlatih in srebrnih svetinj in pohvalnih pisem.

Hišna godbila,

ki sama godejo od 4 do 200 komadov, z ekspresijo ali brez nje, z mandolino, bobnom, zvonovi, nebeskimi glasi, kastanjete, harpe itd.

Orodje z godbo,

igrajoče po 2 do 16 komadov, godeče (igrajoče) torbe, stojala za smotke, švicarske hišice, albumi za fotografije, pisalna orodja, omarice za rokavice, težalniki za pisma, lonci za cvetlice, cigarnice, tobakire, pisalne mize, steklenice, vrčki, stoli itd. vse z godbo. Vedno najnovejše in najboljše, posebno pripravno za božična in novoletna darila priporoča

J. H. Heller v Bernu (Švica).

Kdor hoče pristno blago, naj se obrne naravnost na tu imenovano tovarno. Ceniki s podobami se pošljejo zastoj.

Posteljna oprava,

kakor matraci, posteljna podlaga, vsakovrstna posteljna odeja, potem zastori (pregrinjala), tapete in hišna oprava iz lesa se dobi pri meni po ceni.

J. N. Tachler,

tapecirar v Celovcu, mesarski trg.

Ign. Hladnik

je izdal: 15 obhajilnih pesem op. 14., tretji natis, cena 50 kr. 20 Marijinih pesem op. 15., drugi natis, cena 60 kr. 5 Tantum ergo in petero mašnih pesem op. 17., cena 40 kr. Čvetero Božičnih pesem za solospve, mešane zборе in orgle op. 18., cena 40 kr. Vsi štiri zvezki skupaj se dobé za 1 gld. 50 kr. Vse te pesmi so lahke in melodijozne ter zložene za mešani zbor. Dobé se pri skladatelju v Novem mestu na Dolenjskem.

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajó več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr. 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljši mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v

lekarna Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Služba orglarja

se razpisuje pri mestni farni cerkvi v Velikovcu na Koroškem do 25. listopada. Prosilec mora znati v vseh instrumentih poučevati, mora biti večé Cecilijanskega cerkvenega petja in zmožen godbeno kapelo ustanoviti; sme v prostih urah v privatnih hišah poučevati v petju, na glasoviru itd. Dohodki so: od mestne farné cerkve 400 gld. in prosto stanovanje; od Velikovške mestne hranilnice pa 200 gld. ako bode spolnoval o času mu stavljene pogoje. Službo mora nastopiti s 1. grudnom 1893.

Cerkveno predstojništvo v Velikovcu.

Natorna vina

rudeča in bela.

Tirolec, rudeč po 16 do 18 kr. sicilijanec, črn, (najboljše laško vino) po 20 kr., bela vina po 24 do 26 kr. liter. Za pristnost in trpežnost se jamči. Pošilja se v sodih.

Zaloga moke

iz I. Budimpeštanskega parnega mлина, vreče po 85 kil po izvornih cenah.

Priporočam tudi svoje drugo tržaško blago in žgane pijače po nizkih cenah.

Kramarjem se daje še ceneje.

S spoštovanjem

Amand Prosen,

v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.

KONJAK.

To iz krepkega, na lastnih goricah raščenega vina izvlečeno Francovo žganje je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se samo pri Benediktu Hertl-nu, graščaku na Goliču pri Konjicah na Stajerskem.